

Valtuustoaloite, Ruokajakelun jatkuminen turvattava

Kaupunginhallitus 18.08.2025
509/00.04.00/2023

Valmistelu ja lisätiedot
Hyvinvointikoordinaattori Petra Bärlund-Hämäläinen,
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Vihreiden valtuustoryhmä on tehnyt 20.2.2023 valtuustoaloitteen, jossa edellytetään ruoka-avun turvaamista kaupungin toimesta myös hyvinvointialueen aloitettua toimintansa.

Kuntalaisille annettava ruoka-apu perustuu vapaaehtoisuuteen, eli se ei ole lakisääteisesti kuntaa tai hyvinvointialuetta velvoittavaa toimintaa. Ruoka-avusta on kuitenkin tullut rakenteellinen osa sosiaalipalveluiden järjestelmää. Porvoossa ruoka-avun antamisen taustalla on useita järjestö-, vapaaehtois- ja seurakuntatoimijoita, joiden kanssa kaupunki on vakiintuneesti tehnyt yhteistyötä. Ruoka-avun tarve ja merkitys on viime aikoina lisääntynyt, ja vastaavasti ruoka-apuna jaettavan ruokahävikin suhteen on ilmennyt saatavuushaasteita. Ruoka-avun antamisen mahdollistaminen ja toiminnan tukeminen on tästä syystä edelleen keskeisessä asemassa Porvoon ja muiden kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä. On huomattava, että kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Ruoka-avun antamisen mahdollistaminen ja tukeminen on merkittävä osa tämän vastuun kantamista.

20.2.2023 jätetty valtuustoaloite on tehty aikana, jolloin Porvoossa oli meneillään useita käytännön muutoksia ruoka-apuun liittyen ja riittävän ruoka-avun antamisesta oltiin yleisesti huolissaan. Kevätkummussa (seurakunnan hallinnoima tila) käynnistyi kesäkuussa 2022 väliaikaisena ratkaisuna ruokajakelu, koska Porvoon Lähimmäistyön ruokajakelu päättyi keskustassa Värikadulla Porvoon kaupungin maksutta tähän käyttöön antamissa mutta epätarkoituksenmukaisiksi osoittautuneissa tiloissa. Tammikuussa 2023 Kevätkummun väliaikainen ruokajakelu puolestaan päättyi, jolloin Gammelbackan jakelukertoja vastaavasti lisättiin yhdestä kahteen kertaan viikossa.

Tammikuussa 2023 voimaan astunut hyvinvointialueuudistus toi monia vastuisiin ja rooleihin liittyviä kysymyksiä ratkottavaksi. Keväällä 2023 sosiaali- ja terveysministeriö avasi valtionavustushaun ruoka-aputoiminnan järjestämisen kustannuksiin. Avustus oli tarkoitettu ensi sijassa vapaaehtoistoimijoiden ruoka-aputoiminnan järjestämisestä aiheutuviin, välittömiin kustannuksiin. Valtionavustuskokonaisuudessa hakijan tuli olla joko kunta, maakuntaliitto tai hyvinvointialue. Itä-Uudellamaalla kuntien ja hyvinvointialueen neuvottelujen pohjalta hyvinvointialue toimi hankehallinnoijana. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos myönsi 2.4.2025 Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle valtionavustusta vuosille 2025–2026. Itä-Uudellamaalla toimii hyvinvointialueen

koordinoimana ruoka-apuverkosto, joka tapaa useita kertoja vuodessa.

Kaupungin toimitilajohto on selvittänyt kaikki tähän toimintaan mahdollisesti soveltuvat kaupungin omistuksessa olevat tyhjät tai vajaakäytöllä olevat tilat. Ruoka-avun jakamiseen soveltuvia tiloja ei tässä selvitystyössä ole tunnistettu. Ruoka-aputoimintaa varten ei erikseen olla kartoitettu vuokrattavissa olevia tiloja, koska tilanne ei ole edellyttänyt kaupungilta näin pitkälle meneviä toimenpiteitä. Gammelbackan ruokajakelu toimii nykyisin kaupungin Hyvinvointikeskuksen tiloissa maksutta. Vuoden 2024 lopussa kaupunki teki yhteistyössä ruoka-aputoimijoiden kanssa Gammelbackan Hyvinvointikeskuksen tiloihin korjaustoimenpiteitä, jotta ruokajakelun asiakkaat voivat jonottaa sisätiloissa ja itse jakelu olisi sujuvampaa. Tätä toimenpidettä on kiiteltä. Kaupungin koulujen hävikkiruokaketju on myös toimiva ja tarpeellinen lisä jaettavan ruoan hankinnassa.

Edellä mainitun ruoka-apuverkoston toiminnan kautta Porvoon seudun ruoka-aputoimijat ovat säännöllisesti yhteydessä Porvoon kaupunkiin. Tämän jatkuvan vuoropuhelun kautta kaupungilla säilyy luotettava kuva ruoka-avun antamisen tilasta toiminnan kehittämisen tarpeista Porvoossa.

Liite

Vihreiden valtuustoryhmän aloite

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää antaa yllä olevan vastauksenaan vihreiden valtuustoryhmän aloitteeseen ruoka-avun jatkumisen turvaamisesta ja lähettää vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.